

YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN VALVONTAOHJELMA VUODELLE 2020

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 10.12.2019

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Ympäristölupalaitosten valvonta.....	3
3. Ympäristönsuojelulain nojalla rekisteröitävien toimintojen valvonta	4
4. Maa-aineslain säännöllinen valvonta	4
5. Yhteislupien säännöllinen valvonta.....	5
6. Jätelain säännöllinen valvonta	5
6.1. Rekisteröitävän jätteen keräystoiminnan valvonta.....	5
6.2. Muu jätelain mukainen säännöllinen valvonta	6
7. Vesilain valvonta.....	6
8. Muu valvonta.....	6
9. Valvonnan toteutumisen arviointi.....	6

Liite 1. Ympäristölupalaitokset

Liite 2. Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävät toiminnot

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen julkaisuja
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelma
Tekijä: Katariina Serenius
Kuvat: Ympäristövalvonta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula
Käyntiosoite: Hyryläncatu 8 C, Tuusula
Puhelin: (09) 87181
Faksi: (09) 3487 3220

www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi

1. Johdanto

Ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (*valvontaohjelma*). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA, 713/2014) 30 §:ssä on säädetty tarkemmin valvontasuunnitelman sisällöstä. Sen mukaan valvontaohjelmassa on oltava:

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista eri tyyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelman laatimismenettely tulee kuvata ympäristönsuojeluasetuksen 28 §:n mukaisesti valvontasuunnitelmassa. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on vahvistanut valvontasuunnitelman päätöksellään 19.12.2017 § 148.

Valvontaohjelmassa on kuvattu myös vuodelle 2020 suunniteltu maa-aineslain valvonta sekä jätelain suunnitelmallisen ja säännöllisen valvonnan toteuttaminen. Lyhyesti on myös kuvattu muu ympäristönsuojeluviranomaisen tekemä valvonta.

2. Ympäristölupalaitosten valvonta

Ympäristöluvanvaraisia laitoksia on Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella yhteensä 105 kpl. Ympäristölupalaitoksien valvonta perustuu laitospöytäkirjoista tehtyyn riskinarviointiin. Riskiarvioinnin perusteella laitokset on jaoteltu neljään valvontaluokkaan. Vuonna 2020 ympäristölupien valvonta tullaan tekemään määräaikaistarkastuksilla ja lisäksi tarkastetaan laitosten toimittamat vuosiraportit ja tarkkailutulokset.

Taulukko 1. Lupalaitosten säännöllinen valvonta kunnittain vuonna 2020

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	3	1	12	7	4	26
Vuosiraportit	8	7	37	28	16	96
Tarkkailut	6	7	19	19	14	65

Liitteenä 1 on esitetty ympäristölupalaitokset ja valvontaluokkien vaihteluväli toimialoittain. Liitteen taulukkoon on koottu ympäristölupalaitoksiin suunnitellut määräaikaistarkastukset ja lupien velvoittamat vuosiraportoinnit sekä tarkkailua edellyttävien toimintojen määrä vuonna 2020.

3. Ympäristönsuojelulain nojalla rekisteröitävien toimintojen valvonta

Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitäviä toimintoja on Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella 93 kappaletta. Näistä suurin osa on jakeluasemia. Rekisteröitävien toimintoille on tehty sama riskinarviointi kuin luvanvaraisille toimintoille ja ne on jaettu samalla periaatteella neljään valvontaluokkaan.

Taulukko 2. Rekisteröitävien toimintojen säännöllinen valvonta kunnittain vuonna 2020

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	1	0	2	2	3	8
Vuosiraportit	6	8	8	5	7	34
Tarkkailut	2	6	4	3	5	20

Litteenä 2 on esitetty rekisteröitävät toiminnot ja valvontaluokkien vaihteluväli toimialoittain. Liitteen taulukkoon on koottu suunnitellut määräaikaistarkastukset ja vuosiraportointia sekä tarkkailua edellyttävien toimintojen määrä vuonna 2020.

4. Maa-aineslain säännöllinen valvonta

Maa-aineslain valvonta koostuu vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastamisesta ja määräaikaistarkastuksista. Luvanvaraiset maa-ainesten ottoalueet kuuluvat valvontaluokkiin 1 ja 2, joten ne tarkastetaan vuosittain tai joka toinen vuosi. Kotitarveottoalueiden jakamista valvontaluokkiin ei vielä ole tehty, mutta niissä tarkastustiheys tulee olemaan harvempi. Vuodelle 2020 ei ole suunniteltu tarkastuksia kotitarveottoalueille. Ympäristövalvonta jatkaa vuoden 2020 aikana kotitarveottoalueiden kartoittamista ja valvontaluokittamista.

Taulukko 3. Maa-aineslain mukaiset valvontakohteiden säännöllisen valvonnan tarkastukset vuonna 2020

Maa-ainesten ottotoiminta	Kohteiden lukumäärä						Tarkastuksia
	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	
Kiviaines	0	0	8	1	3	12	11
Tarvekivi	0	0	1	0	0	1	1
Sora ja hiekka	0	0	6	2	3	11	9
Multa	0	0	0	1	0	1	0
Kotitarveotto	0	0	7	8	10	25	0
Luvanvaraisia yhteensä	0	0	15	4	6	25	21
Valvontakohteita yhteensä	0	0	22	12	16	50	21

5. Yhteislupien säännöllinen valvonta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen valvottavana on vuoden 2020 alussa kuusi yhteislupaa, jotka sisältävät ratkaisut maa-ainesluvasta ja ympäristöluvasta. Näistä kolme sijaitsee Mäntsälässä, yksi Nurmijärvellä ja kaksi Tuusulassa. Yhteislupien valvonta sisältää ympäristönsuojelulain mukaisen säännöllisen valvonnan ja maa-aineslain mukaisen valvonnan. Nämä toiminnot sijoittuvat ympäristöluvan riskipisteytyksen perusteella valvontaluokkiin 2 - 4. Maa-aineslupien valvontaluokat vaihtelevat 1 – 2 välillä. Lupien valvontatiheys muodostuu näistä lyhyemmän tarkastusvälin perusteella, joten toiminnot tullaan tarkastamaan vuosittain tai toinen vuosi. Vuonna 2020 tullaan tekemään kaksi määräaikaistarkastusta.

6. Jätelain säännöllinen valvonta

Jätelain säännöllisen valvonnan suunnitteluvollisuus koskee rekisteröitäviä toimintoja ja jätteen kansainvälisiä siirtoja. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen suunnittelee rekisteröitävän jätteen keräystoiminnan valvonnan, johon kuuluvat jätteen keräystoimintaa tekevät yritykset ja hyötyjätepisteet. Omassa tarkastustoiminnassaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toteuttaa myös Suomen ympäristökeskuksen laatimaa kansainvälisten jätteesiirtojen valvontasuunnitelmaa.

Suunnitteluvollisuuden ulkopuolelle jää jätelain säännöllisestä valvonnasta vaarallisia jätteitä tuottava toiminta, joka kuitenkin on otettu osaksi tätä ohjelmaa.

Taulukko 4. Jätelain säännöllisen valvonnan kohteet vuonna 2020

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	Tarkastuksia
Jätteen keräystoiminta	2	2	4	3	1	12	9
Hyötyjätepiste	54	30	27	40	90	241	19
Toiminta, jossa syntyy vaarallisia jätteitä	n. 450	n.250	n.250	n.400	n.350	n.1700	valvonta-projekti

6.1. Rekisteröitävän jätteen keräystoiminnan valvonta

Rekisteröityjen jätteen kerääjiä on Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella yhdeksän. Näistä osaan liittyy myös jätteen kansainvälisten siirtojen valvontaa. Vuonna 2020 valvontatarkastuksia on suunniteltu tehtäväksi yhdeksän, jotka tullaan suuntaamaan riskinarvioinnissa suurimmat riskipisteet saanneisiin toimintoihin.

Hyötyjätepisteitä valitaan valvottavaksi kunnittain, jos pisteitä on paljon, tehdään valvottavien kohteiden määrittäminen satunnaisotannalla. Kaikkien keräystoimijoiden samalla hyötyjätepisteellä olevat keräysastiat tarkastetaan samanaikaisesti.

6.2. Muu jätelain mukainen säännöllinen valvonta

Valvontaa on ollut tarpeen priorisoida siten, että jätelain säännölliseen valvontaan ei ole ollut mahdollista kohdistaa merkittäviä valvontaresursseja. Tarkastuksia tullaan tekemään valvontaprojektina sekä toimenpidepyyntöjen ja kirjallisten vireillepanojen perusteella.

Säännöllisen valvonnan kohteet eivät ole vaarallisia jätteitä tuottavan toiminnan osalta ympäristövalvonnan tiedossa ja vuonna 2019 on saatu kartoitettua osa pisteistä, mutta edelleenkin kartoituksessa on paljon puutteita. Vaarallisten jätteitä tuottavaa toimintaa on aiempina vuosina tarkastettu toimialakohtaisina valvontaprojekteina. Vuosina 2016 ja 2017 valvontaprojektit on kohdistettu autokorjaamoalalle. Vuonna 2018 ja 2019 ei ehditty tekemään valvontaprojektia. Vuonna 2020 valvontaprojekti on tarkoitus taas toteuttaa erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti. Valvonta tullaan kohdentamaan joko toimialan tai aluerajauksen perusteella.

7. Vesilain valvonta

Valvontaa on ollut tarpeen priorisoida siten, että vesilain kohteita ei tarkasteta vuonna 2020 kuin toimenpidepyyntöjen ja kirjallisten vireillepanojen perusteella.

8. Muu valvonta

Uudenmaan ELY-keskuksen valvontavastuulla olevien laitosten tarkastuksiin osallistutaan vuonna 2020 työtilanteen sen salliessa. Teollisuusjätevesiä koskevia yhteistarkastuksia tehdään tarvittaessa vesihuoltolaitosten kanssa ja samalla voidaan tarkastaa toimintoja laajemmaltikin. Ympäristövalvonta antaa muille viranomaisille virka-apua tarvittaessa.

9. Valvonnan toteutumisen arviointi

Ympäristölupalaitosten ja rekisteröitävien laitosten tarkastukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Osassa valvontakohteita on havaittu jatkotoimenpiteitä edellyttäviä puutteita lupaehtojen noudattamisessa. Valvonnan merkitys luvan noudattamiselle on osoittautunut todella merkittäväksi. Puutteet ovat olleet usein sitä merkittävämpiä mitä pidempi aika edellisestä valvontakäynnistä on ollut.

Maa-ainesten oton valvontaa on vuonna 2019 pystytty hoitamaan valvontaohjelman mukaisesti. Maa-ainesten ottoalueet ovat pääasiassa olleet maa-aineslupien mukaisia. Vuonna 2019 on kalliokiviaineksen ottamisesta tullut paljon haittailmoituksia, joiden selvittämiseen valvontaviranomaiselta on mennyt poikkeuksellisen paljon aikaa.

Jätelain säännöllisen valvonnan kohteiden kartoitusta on tehty kesällä 2019 kesäharjoittelijan toimesta, mutta tiedot ovat edelleen puutteelliset. Toiminnat, joissa syntyy vaarallista jätettä, kuuluvat jätelain säännöllisen valvonnan piiriin, mutta eivät ole rekisteröintivelvollisia eikä niistä ole siksi kattavaa tietoa. Rekisteröivät jätteiden keräystoiminnat ovat pääsääntöisesti tehneet rekisteröinti-ilmoitukset ja nämä toiminnot ovat nyt hyvin tiedossa.

Jätteenkeräystoimintaa ja hyötyjätepisteistä tarkastettiin suunnitelman mukaisesti. Suunniteltua vaarallisten jätteiden valvontaprojektia ei vuonna 2019 ole ennätetty tehdä. Jätelain valvontaa tehtiin vuonna 2019 pääasiassa toimenpidepyyntöjen tai vireillepanojen perusteella.

Vesilain valvonta on perustunut pääsääntöisesti kirjallisiin vireillepanoihin. ELY-keskuksen kanssa on sovittu, että vesilain mukaisesti luvanvaraisia toimintoja valvoo ELY-keskus. Vesilain lupia on kuitenkin valvottu osana ympäristö- ja maa-aineslupien valvontaa kohteissa, joilla on myös vesilain mukainen lupa.

Valvonnan voimavaroja on vuonna 2019 jouduttu kohdentamaan edelleen paljon toimenpidepyyntöjen käsittelyyn. Toimenpidepyyntöjen määrä näyttää jatkavan kasvuaan. Niitä on kirjattu marraskuun loppuun mennessä enemmän kuin aiempina vuosina. Kesäkuussa otettiin käyttöön karttapohjainen ilmoitusmahdollisuus, jotka kautta on tehty reilu 20 % loppuvuoden toimenpidepyynnöistä.

Ympäristöluvanvaraiset laitokset

Ympäristölupalaitokset	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	Valvontaluokat	Määräaikais- tarkastukset	Vuosiraportit	Tarkkailu- velvoitteet
Metalliteollisuus	1	0	0	0	3	4	3	0	4	4
Energian tuotanto	0	0	0	0	1	1	4	0	1	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	1	0	0	1	1	3	1 - 4	0	2	2
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	1	1	9	1	3	15	2 - 4	6	15	14
Mineraalituotteiden valmistus	2	0	3	5	4	14	2 - 4	4	14	13
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	4	0	1	0	6	4	2	6	6
Eläinsuojat tai kalankasvatus	0	0	14	5	1	20	2 - 4	3	19	1
Liikenne	0	0	3	4	0	7	4	0	5	1
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	2	1	6	11	7	27	2 - 4	10	24	20
Muu toiminta	0	0	2	0	1	3	3 - 4	0	2	1
YSL 27 §:n mukaiset kohteet	1	1	2	1	0	5	3 - 4	2	4	3
Yhteensä	9	7	39	29	21	105	Yhteensä	27	96	65

Rekisteröitävät laitokset

Rekisteröitävät laitokset	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	Valvontaluokat	Määräaikais- tarkastukset	Vuosiraportit	Tarkkailu- velvoitteet
Asfalttiasema	0	0	3	1	2	6	3 - 4	3	6	0
Betoniasema	0	0	0	0	1	1	3	0	1	1
Energian tuotanto	2	6	4	3	4	19	4	2	19	19
Jakeluasema	10	10	11	17	11	59	3 - 4	1	0	0
Orgaanisia liottimia käyttävät toiminta	2	1	0	0	0	3	2 - 4	1	3	0
Kemialliset pesulat	2	1	1	1	0	5	4	1	5	0
Yhteensä	16	18	19	22	18	93	Yhteensä	8	34	20